



Иргэний нисэхийн дүрэм — 101

Хүнгүй агаарын хөлөг, пуужин, жироглайдер
болон парасэйлийн үйл ажиллагаа

Дүрмийн зорилго

ИНД-101 дүрэм нь дараах агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа этгээдэд тавих зохицуулалтын шаардлагыг тогтооно:

- хүнгүй агаарын хөлөг, үүнд:
 - аргамжаат бөмбөлөг;
 - чөлөөт бөмбөлөг;
 - зайнаас удирддаг агаарын хөлөг;
 - утсан удирдлагатай агаарын хөлгийн загвар;
 - чөлөөт нислэгийн агаарын хөлгийн загвар;
- Цаасан шувуу;
- Пуужин;
- Жироглайдер;
- Парасэйл.

Энэхүү баримт бичиг нь 2023 оны Иргэний нисэхийн тухай хууль (шинэчилсэн найруулга)-ийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдуулан Иргэний нисэхийн ерөнхий газрын шинэчлэн боловсруулсан ИНД-101 дүрмийн хувилбар бөгөөд зөвхөн ишлэлийн зорилгоор ашиглана. Зам, тээврийн сайдын баталсан албан ёсны хувилбарын хувийг эрх зүйн нэгдсэн мэдээллийн www.legalinfo.mn портал болон ИНЕГ-аас авах боломжтой.

Мэдээлэл

Энэхүү дүрэм нь Зам, тээврийн сайдын 2025 оны 10 сарын 07 өдрийн А/258 дугаар тушаалаар батлагдан хүчин төгөлдөр болсон. Энэхүү хувилбар нь шинэчлэгдэн батлагдсан дүрмийн анхны хэвлэл (first issue) болно.

Гарчиг

А Бүлэг — Ерөнхий зүйл	5
101.1. Зорилго	5
101.3. Нэр томъёо ба товчлол	5
101.5. Бүртгэл	5
101.7. Хязгаарлалттай, цэргийн үйл ажиллагааны, аюултай болон хориотой бүс	5
101.9. Нам өндрийн нислэгийн зон	6
101.11. Хяналттай агаарын зай	6
101.12. Агаарын зайн мэдлэг	6
101.13. Аюул болон эрсдэлийг багасгах	7
101.15. Эд зүйл хаях	7
В Бүлэг — Аргамжаат бөмбөлөг болон цаасан шувуу	9
101.51. Хамрах хүрээ	9
101.53. Аэродромын бүс	9
101.55. Аэродромын хил хязгаар	9
101.57. Агаарын зай	9
101.59. Шөнийн үйл ажиллагаа	10
101.61. Бөмбөлөг аргамжих уяаны тэмдэглэгээ	11
101.63. Бөмбөлгийн хийг хурдан гаргах төхөөрөмж	11
101.65. Бөмбөлөг алдуурах	11
С Бүлэг — Чөлөөт бөмбөлөг	12
101.101. Хамрах хүрээ	12
101.103. Цаг агаарын хязгаарлалт	12
101.105. Үйл ажиллагааны хязгаарлалт	12
101.107. Төхөөрөмж	12
101.109. Нислэгийг таслан зогсоох	13
101.111. Шөнийн үйл ажиллагаа	13
101.113. Сүүлэн антен	14
101.115. Дүүжин хэрэгсэл	14
101.117. Хөөргөлтийн өмнөх мэдээлэл	14
101.119. Хөөргөлтийн мэдээлэл	15
101.121. Цуцлалтын мэдээлэл	16
101.123. Бөмбөлгийн байршлыг илтгэх	16
101.125. Өндөр алдалтын өмнөх байршлыг илтгэх	16
101.127. Үйл ажиллагааны гүйцэтгэл	17
Д Бүлэг — Пуужин	18
101.151. Хамрах хүрээ	18
101.153. /Хүчингүй болгосон/	18
101.155. Аэродром	18

101.157. Цаг уурын хязгаарлалт	18
101.159. Шөнийн үйл ажиллагаа	19
101.161. Хөөргөлтийн өмнөх мэдээлэл	19

Е Бүлэг — Зайнаас удирддаг агаарын хөлөг, утсан удирдлагатай болон чөлөөт нислэгийн агаарын хөлгийн загвар

101.201. Хамрах хүрээ	20
101.202. Зөвшөөрөгдсөн этгээд, эсхүл байгууллага.....	20
101.203. Утсан удирдлагатай агаарын хөлгийн загвар	21
101.205. Аэродром	21
101.207. Агаарын зай	22
101.209. Шууд харж удирдах үйл ажиллагаа	23
101.211. Шөнийн үйл ажиллагаа	24
101.213. Хөдөлгөөний давуу эрх	25
101.215. Агаарын хөлгийн жингийн хязгаар	25

Ү Бүлэг — Жироглайдер болон парасэйл

101.251. Хамрах хүрээ	26
101.253. Аэродром	26
101.255. Агаарын зай	26
101.257. Цаг агаарын хязгаарлалт	27
101.259. Шөнийн үйл ажиллагаа	27
101.261. Нислэгт тэнцэх чадвар	27
101.263. Аюулгүй байдлын төхөөрөмж	28
101.265. Нислэгийн өмнөх зааварчилгаа	28
101.267. Онцгой нөхцөлийн үед чирэх татлагыг салгах	28
101.269. Үйл ажиллагааны журам	29
101.271. Салхины хурд	29
101.273. Зорчигчийн насны хязгаарлалт.....	29

А Бүлэг — Ерөнхий зүйл

101.1. Зорилго

(а) Энэ дүрмийн зорилго нь ИНД-102 Хүнгүй агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэгчийн гэрчилгээжүүлэлт (цаашид “ИНД-102” гэх)-ийн 102.21-д заасан нөхцөлд хамааралтай дараах төхөөрөмжийн үйл ажиллагааны зохицуулалтын шаардлагыг тогтооход оршино:

- (1) аргамжаат бөмбөлөг болон цаасан шувуу;
- (2) чөлөөт бөмбөлөг;
- (3) пуужин;
- (4) зайнаас удирддаг агаарын хөлөг, утсан удирдлагатай агаарын хөлгийн загвар болон чөлөөт нислэгийн агаарын хөлгийн загвар;
- (5) жироглайдер болон парасэйл.

101.3. Нэр томьёо ба товчлол

(а) Энэ дүрэмд хэрэглэх нэр томьёо болон товчлолыг ИНД-1 Нэр томьёоны тайлбар-т тусгасан.

101.5. Бүртгэл

(а) ИНД-47 Агаарын хөлгийн бүртгэл (цаашид “ИНД-47” гэх)-ийн шаардлага нь хүнгүй агаарын хөлөг, цаасан шувуу, пуужин, парасэйл болон жироглайдерт хамаарахгүй.

101.7. Хязгаарлалттай, цэргийн үйл ажиллагааны, аюултай болон хориотой бүс

(а) Хязгаарлалттай бүсийн үйл ажиллагаа хариуцсан эрх бүхий байгууллагаас зөвшөөрөл авснаас бусад тохиолдолд, аливаа этгээд нь ИНД-71 Агаарын зайг тогтоох болон ангилах (цаашид “ИНД-71” гэх)-ын дагуу тогтоосон хязгаарлалттай бүсэд хүнгүй агаарын хөлөг, цаасан шувуу, жироглайдер, эсхүл парасэйлийн үйл ажиллагаа эрхлэхгүй.

(б) Цэргийн үйл ажиллагааны бүсийн үйл ажиллагаа хариуцсан эрх бүхий байгууллагаас зөвшөөрөл авснаас бусад тохиолдолд аливаа этгээд нь ИНД-71-ийн дагуу тогтоосон цэргийн үйл ажиллагааны бүсэд хүнгүй агаарын хөлөг, цаасан шувуу, жироглайдер, эсхүл парасэйлийн үйл ажиллагаа эрхлэхгүй.

(с) ИНД-71-ийн дагуу тогтоосон аюултай бүсэд хамаарах үйл ажиллагаа нь жироглайдер, эсхүл парасэйлийн аюулгүй байдалд нөлөөлөхгүй болохыг тогтоосноос бусад тохиолдолд аливаа этгээд нь тухайн аюултай бүсэд жироглайдер, эсхүл парасэйлийн үйл ажиллагаа эрхлэхгүй.

(d) Аливаа этгээд нь хүнгүй агаарын хөлөг, цаасан шувуу, жироглайдер, эсхүл парасэйлийн үйл ажиллагаа эрхлэн ИНД-71-ийн дагуу тогтоосон хориотой бүсэд нэвтрэхийг хориглоно.

101.9. Нам өндрийн нислэгийн зон

(а) ИНД-71-ийн дагуу тогтоосон нам өндрийн нислэгийн зонд аливаа этгээд нь дараах төхөөрөмжөөр үйл ажиллагаа эрхлэхгүй:

- (1) хүнгүй агаарын хөлөг;
- (2) цаасан шувуу;
- (3) пуужин;
- (4) жироглайдер;
- (5) парасэйл.

101.11. Хяналттай агаарын зай

(а) Халхлагдсан үйл ажиллагаанаас бусад тохиолдолд тухайн агаарын зайг хариуцсан Нислэгийн хөдөлгөөний удирдлага (цаашид “НХУ” гэх)-ын нэгжээс урьдчилан авсан зөвшөөрөлгүйгээр аливаа этгээд нь дараах төхөөрөмжөөр хяналттай агаарын зайд үйл ажиллагаа эрхлэхгүй:

- (1) хүнгүй агаарын хөлөг;
- (2) цаасан шувуу;
- (3) пуужин;
- (4) жироглайдер;
- (5) парасэйл.

101.12. Агаарын зайн мэдлэг

(а) Энэ зүйл нь дараах төхөөрөмжөөр үйл ажиллагаа эрхлэх этгээдэд хамаарна:

- (1) хүнгүй агаарын хөлөг;
- (2) цаасан шувуу;
- (3) пуужин;
- (4) жироглайдер;
- (5) парасэйл.

(b) Энэ зүйлийн (a)-д хамаарах этгээд нь дараах үүрэгтэй:

- (1) нислэг бүрийн өмнө ИНД-71-ийн дагуу тогтоосон агаарын зайн ангилал болон үйл ажиллагаа эрхлэхээр төлөвлөсөн бүсийн холбогдох агаарын зайн хязгаарлалтын талаар мэдэж байгаагаа бататгах; эсхүл
- (2) тухайн үйл ажиллагааг ИНД-71-ийн дагуу тогтоосон агаарын зайн ангилал болон үйл ажиллагаа эрхлэхээр төлөвлөсөн бүсийн холбогдох агаарын зайн хязгаарлалтын талаар мэдлэгтэй этгээдийн шууд хяналтад гүйцэтгэх.

101.13. Аюул болон эрсдэлийг багасгах

(a) Дараах үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа этгээд нь хүн, эсхүл өмч хөрөнгө болон бусад агаарын хөлөгт учирч болзошгүй аюулыг багасгах боломжит бүх арга хэмжээг авах үүрэгтэй:

- (1) хүнгүй агаарын хөлөг;
- (2) цаасан шувуу;
- (3) пуужин;
- (4) жироглайдер;
- (5) парасэйл.

101.15. Эд зүйл хаях

(a) Дараах үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа этгээд нь хэрэв тухайн үйлдэл нь хүн, эсхүл өмч хөрөнгөд аюул учруулахаар бол нислэгийн үед аливаа зүйлийг хаяхыг хориглоно:

- (1) хүнгүй агаарын хөлөг;

- (2) цаасан шувуу;
- (3) пуужин;
- (4) жироглайдер;
- (5) парасэйл.

В Бүлэг — Аргамжаат бөмбөлөг болон цаасан шувуу

101.51. Хамрах хүрээ

(а) Энэ бүлэг нь аргамжаат бөмбөлөг болон цаасан шувууны үйл ажиллагааны зохицуулалтын шаардлагыг тогтооно.

101.53. Аэродромын бүс

(а) Аливаа этгээд нь аргамжаат бөмбөлөг, эсхүл цаасан шувуугаар дараах байрлалд үйл ажиллагаа эрхлэхгүй байх үүрэгтэй:

- (1) агаарын хөлгийн үйл ажиллагаанд ашиглаж байгаа аэродромын хөдөлгөөнт бүс дээр болон дээгүүр; эсхүл
- (2) хөөрч буух зурвас (цаашид “ХБЗ” гэх), ХБЗ-ны талбай дээр болон дээгүүр.

101.55. Аэродромын хил хязгаар

(а) Халхлагдсан үйл ажиллагаанаас бусад үйл ажиллагааны хувьд, дор дурдсанаас бусад тохиолдолд аливаа этгээд нь аэродромын хил хязгаараас 4 км-ийн дотор аргамжаат бөмбөлөг, эсхүл цаасан шувуугаар үйл ажиллагаа эрхлэхгүй:

- (1) тухайн бөмбөлөг, эсхүл цаасан шувуу нь газрын түвшнээс дээш (цаашид “AGL” гэх) 120 м (400 ft)-ээс дээш хэтрэхгүй байх;
- (2) тухайн бөмбөлөг, эсхүл цаасан шувуу нь үүлнээс доош 120 м (400 ft)-ээс багагүй босоо зайд тогтож байх;
- (3) газрын хараа 4 км-ээс багагүй байх;
- (4) хэрэв тухайн аэродром нь хяналттай аэродром бол НХУ-ын нэгжээс зөвшөөрөл авсан байх;
- (5) хэрэв аэродром нь хяналтгүй аэродром бол, тухайн үйл ажиллагааг аэродромын үйл ажиллагаа эрхлэгчтэй байгуулсан гэрээний дагуу гүйцэтгэсэн байх.

101.57. Агаарын зай

(а) Халхлагдсан үйл ажиллагаанаас бусад тохиолдолд аргамжаат бөмбөлөг, эсхүл цаасан шувуугаар AGL 120 м (400 ft)-ээс дээш өндөрт үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа этгээд нь дараах үүрэгтэй:

- (1) ИНД-71-ийн дагуу тухайн зорилгоор тогтоосон аюултай бүсэд үйл ажиллагаа эрхлэх; эсхүл
- (2) энэ зүйлийн (b) хэсэгт заасан хязгаарлалтын дагуу үйл ажиллагаа эрхлэх.

(b) Аргамжаат бөмбөлөг, эсхүл цаасан шувуугаар аюултай бүсийн гадна AGL120м (400ft)-ээс дээш өндөрт үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа этгээд нь дараах нөхцөлийг бататгах үүрэгтэй:

- (1) тухайн бөмбөлөг, эсхүл цаасан шувуу нь аэродромын хил хязгаараас 4 км-ээс хол зайд байнга байгааг;
- (2) тухайн бөмбөлөг, эсхүл цаасан шувуу нь ИНД-71-ийн дагуу тогтоосон G ангиллын агаарын зайд байнга байгааг;
- (3) тухайн цаасан шувууны жин 15 кг-аас хэтрээгүйг;
- (4) бөмбөлөг, эсхүл цаасан шувуу нь үүлнээс доош 120 м (400 ft)-ээс доошгүй босоо зайд байнга байгааг;
- (5) газрын хараа 4 км-ээс багагүй байгааг;
- (6) тухайн үйл ажиллагаа эхлэхээс 24-өөс доошгүй цагийн өмнө Нисэхийн мэдээллийн үйлчилгээний байгууллага (цаашид “НМҮБ” гэх)-д дараах мэдээллийг өгснийг:
 - (i) тухайн этгээдийн нэр, хаяг, утасны дугаар;
 - (ii) тухайн үйл ажиллагаа эрхлэх өдөр, цаг, үргэлжлэх хугацаа;
 - (iii) тухайн аргамжаат бөмбөлөг, эсхүл цаасан шувууны хэмжээ, давамгайлсан өнгийг багтаасан товч тайлбар;
 - (iv) тухайн аргамжаат бөмбөлөг, эсхүл цаасан шувууны жин;
 - (v) тухайн аргамжаат бөмбөлөг, эсхүл цаасан шувуугаар үйл ажиллагаа эрхлэх өндөр.

101.59. Шөнийн үйл ажиллагаа

(a) Аливаа этгээд нь аргамжаат бөмбөлөг, эсхүл цаасан шувуугаар шөнөөр үйл ажиллагаа эрхлэхгүй.

101.61. Бөмбөлөг аргамжих уяаны тэмдэглэгээ

(а) AGL 45 м (150 ft)-ээс ихгүй өндрөөс эхлэн бөмбөлгийн аргамжааны дагуу 15 м тутамд 1.8 км-ээс (1 nm) хол зайнаас харагдахуйц өнгөт тууз, эсхүл дарцаг бэхэлснээс бусад тохиолдолд аливаа этгээд нь өдрөөр аргамжаат бөмбөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэхгүй.

101.63. Бөмбөлгийн хийг хурдан гаргах төхөөрөмж

(а) Бөмбөлөг аргамжаанаас алдуурсан үед хийг автоматаар хурдан гаргах төхөөрөмжөөр тоноглосоноос бусад тохиолдолд аливаа этгээд нь аргамжаат бөмбөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэхгүй.

101.65. Бөмбөлөг алдуурах

(а) Бөмбөлөг аргамжаанаас алдуурахад түүний хийг гаргах хэрэгсэл зохих ёсоор ажиллаагүй бол аргамжаат бөмбөлгөөр үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа этгээд нь ойролцоох Нислэгийн хөдөлгөөний үйлчилгээ (цаашид “НХҮ” гэх)-ний нэгжид дараах мэдээллийг яаралтай мэдэгдэх үүрэгтэй:

- (1) тухайн бөмбөлгийн анхны байрлал;
- (2) тухайн бөмбөлөг алдуурсан цаг;
- (3) тухайн бөмбөлгийн тооцоолсон нислэгийн зам.

С Бүлэг — Чөлөөт бөмбөлөг

101.101. Хамрах хүрээ

(а) Энэ бүлэг нь чөлөөт бөмбөлгийн үйл ажиллагааны зохицуулалтын шаардлагыг тогтооно.

101.103. Цаг агаарын хязгаарлалт

(а) Холбогдох НХҮ-ний нэгжээс зөвшөөрснөөс бусад тохиолдолд аливаа этгээд нь 18,000 м (60,000 ft)-ийн даралтын өндрийн түвшинд, эсхүл түүнээс доош өндрийн түвшнийг нэвтлэн хүнд чөлөөт бөмбөлгөөр дараах нөхцөлд үйл ажиллагаа эрхлэхгүй:

- (1) 4-8 октантаас дээш үүлшилтэй, эсхүл үүлэнд далдлагдсан аюултай үзэгдэл байгаа;
- (2) газрын хараа 8 км-ээс бага;
- (3) бусад улсын нутаг дэвсгэрийн агаарын зайд зөвшөөрөлгүй нэвтэрч болзошгүй бол.

101.105. Үйл ажиллагааны хязгаарлалт

(а) Хүнд, эсхүл дунд чөлөөт бөмбөлөг нь дараах байдлаар нисэхээр бол аливаа этгээд нь түүнийг суллан тавихгүй байх үүрэгтэй:

- (1) хот, сум, эсхүл суурингийн шигүү суурьшлын бүс дээгүүр 300 м (1,000 ft)-ээс доош өндөрт; эсхүл
- (2) олон хүн цугларсан задгай талбайн дээгүүр.

101.107. Төхөөрөмж

(а) Аливаа этгээд нь дараахаас бусад тохиолдолд хүнд чөлөөт бөмбөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэхгүй:

- (1) дараах төхөөрөмжөөр тоноглогдсон байх:
 - (i) нэгнээсээ үл хамааран автоматаар, эсхүл телеметрийн удирдлагаар ажилладаг, ашигт ачааг нислэгт салгах хоёроос доошгүй төхөөрөмж, эсхүл системээр;
 - (ii) Автомат хамааралтай ажиглалтын систем /ADS-B/-ээр, хэрэв тухайн агаарын бөмбөлөг нь Монгол Улсын Нислэгийн

мэдээллийн бүс (FIR)-д ИНД-71-ийн дагуу тогтоосон транспондер шаардлагатай хяналттай агаарын зайд үйл ажиллагаа эрхлэх бол;

- (2) тэг даралттай полиэтилен бөмбөлгийн хувьд, нэгнээсээ үл хамааран ажилладаг, нислэгийг таслан зогсоох чадвартай хоёроос доошгүй арга, систем, хэрэгсэл, эсхүл тэдгээрийн хослолтой байх;
- (3) бөмбөлгийн бүрхүүл нь дараах байдлаар тоноглогдсон байх:
 - (i) радарын дохиог ойлгогч нэгээс доошгүй хэрэгслээр; эсхүл
 - (ii) 2,700 - 2,900 мГц давтамжийн хүрээнд ажиллаж байгаа газрын радарт эхо үүсгэх радар ойлгогч материалаар.

101.109. Нислэгийг таслан зогсоох

(а) Хүнд бөмбөлгөөр үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа аливаа этгээд нь дараах нөхцөлд тухайн нислэгийг таслан зогсоохоор 101.107(а)(1)(i) болон 101.107(а)(2) -д шаардсан зориулалтын таслан зогсоох хэрэгслийг ажиллуулна:

- (1) цаг агаарын нөхцөл 101.103-т зааснаас муудсан бол; эсхүл
- (2) цаашдын үйл ажиллагаа нь бусад нислэгийн хөдөлгөөн, эсхүл гадаргуу дээр байгаа хүн, эсхүл өмч хөрөнгөд аюул учруулахаар бол; эсхүл
- (3) бусад улсын нутаг дэвсгэрийн агаарын зайд зөвшөөрөлгүй нэвтэрч болзошгүй бол.

101.111. Шөнийн үйл ажиллагаа

(а) Бөмбөлөг, түүнд бэхэлсэн хэрэгсэл болон дүүжилсэн ашигт ачаа нь тухайн үйл ажиллагааны үед салах эсэхээс үл хамааран бөмбөлөг тус бүрийг дараах шаардлага хангасан гэрлээр тоноглосноос бусад тохиолдолд аливаа этгээд нь хүнд чөлөөт бөмбөлгөөр 18,000 м (60,000 ft)-ээс доош даралтын өндрийн түвшинд шөнөөр үйл ажиллагаа эрхлэхгүй:

- (1) 9 км (5 nm)-ээс багагүй зайд харагдахуйц байх;
- (2) минутад 40 - 100 үечлэлийн анивчих давтамжтай байх;
- (3) гэрэл нь өөрийн тэжээлийн эх үүсгүүртэй байх.

101.113. Сүүлэн антен

(а) Дараах өнгөт дарцаг, эсхүл тууз уяж бэхэлснээс бусад тохиолдолд аливаа этгээд нь аль ч хэсгээр нь таслахад 230 Ньютоноос их хүч шаарддаг сүүлэн антенаар тоноглосон чөлөөт бөмбөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэхгүй:

- (1) хоорондоо 15 м-ээс ихгүй үечлэлтэй бэхлэгдсэн;
- (2) 1.8 км (1 nm)-ээс багагүй зайд харагдахуйц.

101.115. Дүүжин хэрэгсэл

(а) Хурц өнгөтэй задгай шүхрээс бусад дүүжин хэрэгсэл нь дараах шаардлагыг хангаснаас бусад тохиолдолд аливаа этгээд нь 15 м-ээс урт дүүжин хэрэгслээр тоноглосон хүнд чөлөөт бөмбөлгөөр 18,000 м (60,000 ft)-ээс доош даралтын өндрийн түвшинд өдрөөр үйл ажиллагаа эрхлэхгүй:

- (1) алсаас харагдац сайтай эсрэг өнгөөр хосолсон өнгөтэй байх; эсхүл
- (2) 1.8 км (1 nm)-ээс багагүй зайд харагдахуйц өнгөт тууз, эсхүл дарцаг бэхэлсэн байх.

101.117. Хөөргөлтийн өмнөх мэдээлэл

(а) Энэ зүйлийн (b) хэсэгт зааснаас бусад тохиолдолд аливаа этгээд нь хөөргөхөөр төлөвлөснөөс 24-өөс доошгүй цагийн өмнө дараах мэдээллийг НМУБ-д хүргүүлээгүй бол дунд, эсхүл хүнд чөлөөт бөмбөлгийг хөөргөхгүй:

- (1) тухайн этгээдийн нэр, утасны дугаар;
- (2) тухайн бөмбөлгийн таних тодорхойлолт, эсхүл төслийн кодын нэр;
- (3) тухайн бөмбөлгийн ангилал болон дараах мэдээллийг багтаасан тайлбар:
 - (i) бөмбөлгийн урт болон диаметр;
 - (ii) дүүжин хэрэгслийн урт;
 - (iii) ашигт ачааны жин;
 - (iv) сүүлэн антены урт;
- (4) хэрэв хамааралтай бол, ажиглалтын хоёрдогч радарын код;

- (5) тухайн хөөргөх талбайн байрлал;
- (6) тухайн тооцоот хөөргөх цаг, эсхүл олон дахин хөөргөх бол эхлэх ба дуусах цаг;
- (7) тухайн хөөргөх бөмбөлгийн тоо, олон дахин хөөргөх бол хөөргөлт хоорондын давтагдах хугацаа;
- (8) тухайн хөөрөх чиглэлийн баримжаа;
- (9) тухайн аяллын нислэгийн түвшинд хүрэх, эсхүл 18,000 м (60,000 ft)-ийн даралтын өндрийн түвшнийг огтлох тооцоот цагийн аль бага утга;
- (10) тухайн төлөвлөсөн аяллын нислэгийн түвшин (даралтын өндрийн түвшнээр);
- (11) тухайн нислэг үргэлжлэх төлөвлөсөн хугацаа;
- (12) газрын гадаргууд буух тооцоот цаг болон байрлал.

(b) Дунд, эсхүл хүнд чөлөөт бөмбөлгийг цаг хугацааны хязгаарлагдмал нөхцөл шаарддаг нарны, эсхүл сансрын идэвхжилийн нөлөөллийг судлах зорилгоор ашиглах тохиолдолд аливаа этгээд нь энэ зүйлийн (a) хэсэгт заасан мэдээллийг эхлэх тооцоот цагаас 30-аас доошгүй минутын өмнө мэдэгдэж болно.

(c) Энэ зүйлийн (a) хэсгийн дагуу өгсөн мэдээлэлд өөрчлөлт оруулах тохиолдолд үйл ажиллагаа эрхлэгч нь тухайн өөрчлөлтийг бөмбөлөг хөөргөхөөр төлөвлөсөн хугацаанаас 6-аас доошгүй цагийн өмнө НМҮБ-д мэдэгдэнэ.

101.119. Хөөргөлтийн мэдээлэл

(a) Дунд, эсхүл хүнд чөлөөт бөмбөлгөөр үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа этгээд нь бөмбөлгийг хөөргөсний дараа хамгийн ойрын НХҮ-ний нэгжид дараах мэдээллийг нэн даруй мэдэгдэнэ:

- (1) тухайн бөмбөлгийн нислэгийг таних тодорхойлолт;
- (2) тухайн бөмбөлгийг хөөргөх талбай;
- (3) тухайн хөөргөлтийн бодит цаг;
- (4) 18,000 м (60,000 ft)-ийн даралтын өндрийн түвшнийг огтлох тооцоот цаг, эсхүл хэрэв аяллын нислэгийн түвшин нь 18,000 м

(60,000 ft)-ийн өндөрт, эсхүл түүнээс доош бол хүрэх тооцоот цаг болон тооцоот байрлал;

- (5) 101.117(а)(7), эсхүл (8) заалтын дагуу өгсөн мэдээлэлд орсон өөрчлөлт.

101.121. Цуцлалтын мэдээлэл

(а) Энэ дүрмийн 101.117 зүйлийн дагуу хөөргөлтийн өмнөх мэдээлэл хүргүүлсэн этгээд нь тухайн үйл ажиллагааг цуцалсан бол НХҮ-ний нэгжид цуцлалтын талаар нэн даруй мэдэгдэнэ.

101.123. Бөмбөлгийн байршлыг илтгэх

(а) Дунд, эсхүл хүнд чөлөөт бөмбөлгөөр үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа этгээд нь:

- (1) НХҮ-ний нэгжээс өөрөөр шаардсанаас бусад тохиолдолд хоёр цаг тутамд тухайн бөмбөлгийн чиглэлийг хянаж, түүний байршлыг бүртгэнэ;
- (2) НХҮ-ний нэгжээс хүссэн тохиолдолд тухайн бөмбөлгийн байршлын мэдээллийг дамжуулна;
- (3) нислэгийн аливаа хоёр цагийн хугацаанд бөмбөлгийн байршлын мэдээлэл бүртгэгдээгүй тохиолдолд ойролцоох НХҮ-ний нэгжид дараах мэдээллийг нэн даруй мэдэгдэнэ:
 - (i) хамгийн сүүлд бүртгэгдсэн байршил;
 - (ii) урьдчилан таамагласан зам (траектор)-д орсон өөрчлөлт;
- (4) тухайн бөмбөлгийн замын хяналт эргэн тогтоогдвол НХҮ-ний нэгжид нэн даруй мэдэгдэнэ.

101.125. Өндөр алдалтын өмнөх байршлыг илтгэх

(а) Дунд, эсхүл хүнд чөлөөт бөмбөлгөөр үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа этгээд нь дараах мэдээллийг төлөвлөсөн өндөр алдалт эхлэхээс нэгээс доошгүй цагийн өмнө ойролцоох НХҮ-ний нэгжид өгнө:

- (1) тухайн байгаа газар зүйн байршил;
- (2) тухайн байгаа өндрийн түвшин;

- (3) хэрэв хамааралтай бол, 18,000 м (60,000 ft)-ийн даралтын өндрийн түвшнийг огтлох баримжаат цаг;
- (4) тухайн баримжаат өндөр алдалтын траектор;
- (5) тухайн газрын гадаргууд буух баримжаат цаг болон байрлал.

101.127. Үйл ажиллагааны гүйцэтгэл

(а) Дунд, эсхүл хүнд чөлөөт бөмбөлгөөр үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа этгээд нь тухайн үйл ажиллагаа дууссаны дараа ойролцоох НХҮ-ний нэгжид мэдэгдэнэ.

D Бүлэг — Пуужин

101.151. Хамрах хүрээ

(а) Энэ бүлэг нь пуужингийн үйл ажиллагааны зохицуулалтын шаардлагыг тогтооно.

101.153. /Хүчингүй болгосон/

101.155. Аэродром

(а) Энэ зүйлийн (b) хэсэгт зааснаас бусад тохиолдолд аливаа этгээд нь аэродром дээр, эсхүл аэродромын хил хязгаараас 4 км-ийн дотор пуужингаар үйл ажиллагаа эрхлэхгүй.

(b) Дараах тохиолдолд, аливаа этгээд аэродромын хил хязгаараас 4 км-ийн дотор пуужингаар үйл ажиллагаа эрхэлж болно:

- (1) пуужин AGL120 м (400 ft)-ээс дээш өндөрт нисдэггүй бол;
- (2) хяналтгүй аэродромд, тухайн үйл ажиллагааг аэродромын үйл ажиллагаа эрхлэгчтэй хийсэн гэрээний дагуу гүйцэтгэж байгаа бол;
- (3) хяналттай аэродромд, тухайн үйл ажиллагааг нислэгийн хөдөлгөөний удирдагчаас авсан зөвшөөрлийн дагуу гүйцэтгэж байгаа бол;
- (4) аэродромын агаарын хөлгийн ашиглагдаж байгаа хөдөлгөөнт бүс дээр, эсхүл түүний дээгүүр үйл ажиллагаа эрхлэхгүй бол;
- (5) ашиглагдаж байгаа ХБЗ-ны талбай дээр, эсхүл дээгүүр үйл ажиллагаа эрхлэхгүй бол.

(c) Аэродромын хил хязгаараас 4-өөс 8 км-ийн хоорондох зайд аливаа этгээд нь AGL120 м (400 ft)-ээс дээш өндөрт пуужингаар үйл ажиллагаа эрхлэхгүй.

101.157. Цаг уурын хязгаарлалт

(а) Дараах нөхцөлд аливаа этгээд пуужингаар аль ч өндрийн түвшинд үйл ажиллагаа эрхлэхгүй:

- (1) 4-8 октантаас дээш үүлшилтэй, эсхүл үүлэнд далдлагдсан аюултай үзэгдэл байгаа бол;

(2) газрын хараа 8 км-ээс бага бол.

(b) Аливаа этгээд эрх бүхий байгууллагын зохих зөвшөөрөлгүйгээр үүл рүү пуужингаар үйл ажиллагаа эрхлэхийг хориглоно.

101.159. Шөнийн үйл ажиллагаа

(a) Аливаа этгээд том загварын пуужингаас бусад пуужингаар шөнөөр үйл ажиллагаа эрхлэхийг хориглоно.

101.161. Хөөргөлтийн өмнөх мэдээлэл

(a) Хөөргөхөөс 24-өөс доошгүй цагийн өмнө НМҮБ-д дараах мэдээллийг өгснөөс бусад тохиолдолд аливаа этгээд том загварын пуужингаас бусад пуужинг хөөргөхгүй:

- (1) Тухайн этгээдийн нэр, хаяг, утасны дугаар, эсхүл нэг арга хэмжээнд олон оролцогч байгаа бол энэ зүйлийн (a)(2), (a)(3) болон (a)(4)-д заасан хөөргөлтийн өгөгдлийн тооцоог багтаасан зохицуулах үүрэгтэй, тухайн хөөргөх арга хэмжээг удирдаж байгаа этгээдийн нэр, хаяг, утасны дугаар;
- (2) үйл ажиллагаанд ашиглахаар төлөвлөсөн пуужингийн тоо;
- (3) пуужин бүрийн тооцоот хэмжээ болон тооцоот жин;
- (4) пуужин бүрийн хөөрч хүрэх хамгийн их тооцоот өндрийн түвшин, эсхүл нислэгийн түвшин;
- (5) тухайн үйл ажиллагааны байрлал;
- (6) тухайн үйл ажиллагааг гүйцэтгэх өдөр, цаг, үргэлжлэх хугацаа;
- (7) мэдээлэл авч байгаа этгээдийн хүссэн бусад холбогдох мэдээлэл.

Е Бүлэг — Зайнаас удирддаг агаарын хөлөг, утсан удирдлагатай болон чөлөөт нислэгийн агаарын хөлгийн загвар

101.201. Хамрах хүрээ

(а) ИНД-102-ийн 102.21-д заасныг харгалзан, энэ бүлэг нь дараах нисдэг төхөөрөмжид хамаарна:

- (1) зайнаас удирддаг агаарын хөлөг;
- (2) утсан удирдлагатай агаарын хөлгийн загвар;
- (3) чөлөөт нислэгийн агаарын хөлгийн загвар.

101.202. Зөвшөөрөгдсөн этгээд, эсхүл байгууллага

(а) Зайнаас удирддаг агаарын хөлгийг зохион бүтээх, үйлдвэрлэх, эсхүл үйл ажиллагаа эрхлэх зохих мэдлэг, мэргэшилтэй, эсхүл агаарын зайн хуваарилалт, хязгаарлалтын талаар зохих мэдлэгтэй, дараах тусгайлан заасан нэг, эсхүл хэд хэдэн үйл ажиллагаа эрхлэхийг Дарга зөвшөөрсөн этгээд, эсхүл байгууллагыг зөвшөөрөгдсөн этгээд, эсхүл байгууллага гэж ойлгоно:

- (1) зайнаас удирддаг агаарын хөлгийн үйл ажиллагааны нисгэгчийн мэргэшил олгох; эсхүл
- (2) зайнаас удирддаг агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэгчид зааварчилгаа өгөх этгээдийг томилох; эсхүл
- (3) NOTAM гаргахад зориулан, зайнаас удирддаг агаарын хөлгийн үйл ажиллагааны талаар НМҮБ-д мэдээлэх этгээдэд эрх олгох; эсхүл
- (4) 15 кг-аас дээш жинтэй, зайнаас удирддаг агаарын хөлөг үйлдвэрлэх, эсхүл модификаци хийх эрх олгох; эсхүл
- (5) 15 кг-аас дээш жинтэй, зайнаас удирддаг агаарын хөлөг үйлдвэрлэх ажиллагааг шалгах ба зөвшөөрөл олгох; эсхүл
- (6) 15 кг-аас дээш жинтэй, зайнаас удирддаг агаарын хөлгийн үйл ажиллагаанд зөвшөөрөл олгох.

101.203. Утсан удирдлагатай агаарын хөлгийн загвар

(а) Аливаа этгээд нь 30 м-ээс урт нэг, эсхүл хэд хэдэн утсан удирдлагын системтэй агаарын хөлгийн загвараар үйл ажиллагаа эрхлэхгүй.

101.205. Аэродром

(а) Аливаа этгээд нь зайнаас удирддаг агаарын хөлөг, эсхүл чөлөөт нислэгийн агаарын хөлгийн загвараар дараах аэродром дээр, эсхүл түүнээс 4 км-ийн дотор үйл ажиллагаа эрхлэхгүй:

- (1) хяналтгүй аэродромд, дараах заалтаас бусад тохиолдолд:
 - (i) тухайн үйл ажиллагаа нь аэродромын үйл ажиллагаа эрхлэгчтэй хийсэн гэрээний дагуу хийгдэж байгаа бол;
 - (ii) чөлөөт нислэгийн агаарын хөлгийн загварын хувьд, тухайн агаарын хөлгийг ашиглагдаж байгаа ХБЗ-ны салхины дагуу чиглэлд хөөргөх бол;
 - (iii) зайнаас удирддаг агаарын хөлгийн хувьд:
 - (А) тухайн агаарын хөлгийг нислэгт байх үед нисгэгч нь дэргэдээ ажиглагчтай байгаа бол;
 - (В) үйл ажиллагаа эрхлэгч нь Даргаас AGL 120 м (400 ft)-ээс дээш өндөрт агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрөл авснаас бусад тохиолдолд AGL 120 м (400 ft)-ээс дээш өндөрт тухайн агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэхгүй бол;
- (2) хяналттай аэродромд, тухайн үйл ажиллагааг холбогдох НХУ-ын нэгжээс авсан зөвшөөрлийн дагуу гүйцэтгэж байгаагаас бусад тохиолдолд;
- (3) аливаа аэродромд дараах заалтаас бусад тохиолдолд:
 - (i) тухайн этгээд нь:
 - (А) зөвшөөрөгдсөн этгээд, эсхүл байгууллагаас олгосон нисгэгчийн эрх эзэмшигч, эсхүл эрх бүхий нисгэгчийн шууд хяналтад байгаа бол; эсхүл
 - (В) зайнаас удирддаг агаарын хөлгийн үйл ажиллагааны зааварчилгаа өгөхөөр зөвшөөрөгдсөн этгээд, эсхүл байгууллагаас томилогдсон этгээдийн шууд хяналтад

байгаа бол; эсхүл

- (С) ИНД-61 Нисгэгчийн үнэмлэх, зэрэглэл олгох, эсхүл
ИНД-149 Нисэх клубийн гэрчилгээжүүлэлт-ийн дагуу
олгосон нисгэгчийн үнэмлэх, эсхүл гэрчилгээ эзэмшигч
бол.

(b) Аливаа этгээд нь зайнаас удирддаг агаарын хөлөг, утсан удирдлагатай
агаарын хөлгийн загвар, эсхүл чөлөөт нислэгийн агаарын хөлгийн загвараар
дараах үйл ажиллагаа эрхлэхгүй:

- (1) аэродромын ашиглагдаж байгаа хөдөлгөөнт бүс дээр, эсхүл
дээгүүр; эсхүл
- (2) ашиглагдаж байгаа ХБЗ-ны талбай дээр, эсхүл дээгүүр.

(с) Энэ зүйлийн (a)-д заасан зохицуулалт нь дараах халхлагдсан үйл
ажиллагаанд хамаарахгүй:

- (1) тухайн аэродромын хил хязгаарын гадна;
- (2) тухайн агаарын хөлгийн нислэгийг саатуулах боломжтой хаалтаар
тухайн аэродромоос бодит байдлаар тусгаарлагдсан агаарын
зайд.

(d) Энэ зүйлийн (a)(3) нь чөлөөт нислэгийн агаарын хөлгийн загварт
хамаарахгүй.

101.207. Агаарын зай

(a) Зайнаас удирддаг агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа этгээд
нь:

- (1) ИНД-71-ийн дагуу аюултай бүсэд үйл ажиллагаа гүйцэтгэж
байгаагаас бусад тохиолдолд дараах агаарын зайд хийгдэх үйл
ажиллагаанаас зайлсхийх:
 - (i) тухайн агаарын зайд агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа
эрхлэхийг зөвшөөрөөгүй этгээдийн дээгүүр;
 - (ii) тухайн өмчийг ашиглаж байгаа этгээд, эсхүл өмчийн
эзэмшигчээс урьдчилан зөвшөөрөл авснаас бусад
тохиолдолд тухайн өмчийн дээгүүр.
- (2) агаарын хөлөг үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа орчны агаарын
зайд байгаа бусад агаарын хөлгийг тогтмол ажиглаж байх;

- (3) энэ зүйлийн (с)-д зааснаас бусад тохиолдолд AGL 120 м (400 ft)-ээс дээш өндөрт агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэхгүй байх.

(b) Хэрэв зөвшөөрөгдсөн этгээд, эсхүл байгууллага нь зөвшөөрөгдсөн эрхийн хүрээнд үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа бол тухайн этгээд, эсхүл байгууллагаас энэ зүйлийн (а)-д заасан зайнаас удирддаг агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрөл авахыг шаардахгүй.

(с) Аэродромын хил хязгаараас 4 км-ээс хол зайд, AGL 120 м (400 ft)-ээс дээш өндөрт зайнаас удирддаг агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа этгээд нь тухайн үйл ажиллагааг ИНД-71-ийн дагуу тогтоосон G ангиллын агаарын зайд тогтмол гүйцэтгэж байгааг бататгах шаардлагатай бөгөөд дараах үүрэгтэй:

- (1) ИНД-71-ийн дагуу тухайн зорилгоор тогтоосон аюултай бүс дотор үйл ажиллагаа эрхлэх; эсхүл
- (2) зөвшөөрөгдсөн этгээд, эсхүл байгууллагаас эрх олгогдсон этгээд нь тухайн үйл ажиллагаа эрхлэхээс 24-өөс доошгүй цагийн өмнө дараах мэдээллийг NOTAM гаргах зорилгоор НМҮБ-д мэдээлдэг болохыг бататгах:
 - (i) үйл ажиллагаа эрхлэгчийн нэр, хаяг, утасны дугаар;
 - (ii) тухайн төлөвлөж буй үйл ажиллагааны байршил;
 - (iii) тухайн төлөвлөж буй үйл ажиллагааг гүйцэтгэх өдөр, цаг, үргэлжлэх хугацаа;
 - (iv) тухайн агаарын хөлгийн үйл ажиллагаанд санал болгосон, AGL максимум өндөр.

101.209. Шууд харж удирдах үйл ажиллагаа

(a) Энэ зүйл нь дараах төрлийн агаарын хөлөгт хамаарна:

- (1) зайнаас удирддаг агаарын хөлөг;
- (2) чөлөөт нислэгийн агаарын хөлгийн загвар.

(b) Энэ зүйлд хамаарах дараах тохиолдолд аливаа этгээд нь агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэхгүй:

- (1) агаарын хөлөг үйл ажиллагаа гүйцэтгэх орчны агаарын зайн аливаа хэсэг нь тухайн этгээдийн хараанаас саадаар халхлагдсан; эсхүл

- (2) тухайн агаарын хөлгийг шууд харах этгээдийн хараа цаг агаараас шалтгаалж халхлагдсан.

(с) Энэ зүйлд хамаарах агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа этгээд нь дараах шаардлагыг байнга мөрдөх үүрэгтэй:

- (1) тухайн агаарын хөлгийг шууд харах нөхцөлийг байнга хадгалах;
- (2) тухайн агаарын хөлөг үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа орчны агаарын зайг харах боломжтой байх;
- (3) тухайн агаарын хөлгөөр, үүлний сууриас доогуур үйл ажиллагаа гүйцэтгэх.

(d) Шууд харах ажиглагч этгээд нь чиг шулуун шугамаар тод харахын тулд дараах төхөөрөмжийг ашиглаж болно:

- (1) нүдний шил, контакт линз, эсхүл тэдгээртэй төстэй хэрэгсэл нь тухайн этгээдийн хэвийн бус харааг сайжруулах боловч хэвийн хараанаас илүү сайжруулах боломжгүй тохиолдолд электрон, механик, цахилгаан соронзон, оптик эсхүл электрон оптик хэрэглэл хэрэглэх; эсхүл
- (2) өөр нэгэн этгээд дүрсийг дэлгэцээр харж удирдах систем ашиглаж, харин сургалтад хамрагдсан, мэдлэг чадвартай ажиглагч нь дараах үйл ажиллагааг тогтмол хэрэгжүүлж байгаа бол:
 - (i) тухайн агаарын хөлгийг шууд харж байх;
 - (ii) тухайн агаарын хөлөг үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа орчны агаарын зайг харж хянах;
 - (iii) тухайн агаарын хөлгийг удирдаж байгаа этгээдтэй шууд холбоотой байх.

101.211. Шөнийн үйл ажиллагаа

(а) Дараахаас бусад тохиолдолд аливаа этгээд нь зайнаас удирддаг агаарын хөлөг, эсхүл чөлөөт нислэгийн агаарын хөлгийн загвараар шөнөөр үйл ажиллагаа эрхлэхгүй:

- (1) дотор орчинд; эсхүл
- (2) халхлагдсан үйл ажиллагаа.

101.213. Хөдөлгөөний давуу эрх

(а) Зайнаас удирддаг агаарын хөлөг, эсхүл утсан удирдлагатай агаарын хөлгийн загвараар үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа этгээд нь тухайн агаарын хөлгийг удирдаж байгаа этгээд газар дээр болон нислэгт байгаа нисгэгчтэй агаарын хөлгүүдээс зайтай байж, зам тавьж өгч байгааг бататгах үүрэгтэй.

(b) Чөлөөт нислэгийн агаарын хөлгийн загвараар үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа этгээд нь агаарын хөлгийг хөөргөхөөс өмнө тухайн агаарын хөлгийн үйл ажиллагааны үед газар дээр болон нислэгт байгаа нисгэгчтэй агаарын хөлгөөс зайтай, саадгүй байхыг бататгах үүрэгтэй.

101.215. Агаарын хөлгийн жингийн хязгаар

(а) Аливаа этгээд нь нийт жин нь 25 кг-аас дээш жинтэй, зайнаас удирддаг агаарын хөлөг, утсан удирдлагатай агаарын хөлгийн загвар, эсхүл чөлөөт нислэгийн агаарын хөлгийн загвараар үйл ажиллагаа эрхлэхгүй.

(b) Агаарын хөлөг болон тухайн агаарын хөлөгт хийсэн модификаци нь дараах шаардлагыг хангаснаас бусад тохиолдолд аливаа этгээд нь нийт жин нь 15 - 25 кг хүртэл жинтэй, зайнаас удирддаг агаарын хөлгөөр үйл ажиллагаа эрхлэхгүй:

- (1) 101.202-т заасан зөвшөөрөгдсөн этгээд, эсхүл байгууллагын эрхийн хүрээнд үйлдвэрлэгдсэн, эсхүл үзлэг, шалгалт хийгдэж зөвшөөрөгдсөн байх;
- (2) 101.202-т заасан зөвшөөрөгдсөн этгээд, эсхүл байгууллагын эрхийн хүрээнд үйл ажиллагаа гүйцэтгэдэг байх.

F Бүлэг — Жироглайдер болон парасэйл

101.251. Хамрах хүрээ

(а) Энэ бүлэг нь жироглайдер болон парасэйлийн үйл ажиллагааны зохицуулалтын шаардлагыг тогтооно.

101.253. Аэродром

(а) Дараахаас бусад тохиолдолд аливаа этгээд нь жироглайдер, эсхүл парасэйлээр аэродром дээр, эсхүл аэродромын хил хязгаараас 4 км-ийн дотор үйл ажиллагаа эрхлэхгүй:

- (1) жироглайдер, эсхүл парасэйл нь хяналтгүй аэродромд, дараах үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа бол:
 - (i) тухайн аэродромын үйл ажиллагаа эрхлэгчтэй хийсэн гэрээний дагуу;
 - (ii) AGL120 м (400 ft)-ээс дээшгүй өндөрт; эсхүл
- (2) жироглайдер, эсхүл парасэйл нь хяналттай аэродромд, тухайн аэродромын НХҮ-ний нэгжээс авсан зөвшөөрлийн дагуу үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа бол.

(b) Аливаа этгээд нь жироглайдер, эсхүл парасэйлээр дараах үйл ажиллагаа эрхлэхгүй:

- (1) аэродромын агаарын хөлгийн хөдөлгөөнт бүс дээр, эсхүл дээгүүр; эсхүл
- (2) аэродромын ашиглагдаж байгаа ХБЗ, эсхүл ХБЗ-ны талбай дээр, эсхүл дээгүүр.

101.255. Агаарын зай

(а) AGL120 м (400 ft)-ээс дээш өндөрт жироглайдер, эсхүл парасэйлээр үйл ажиллагаа эрхлэх этгээд нь дараах шаардлагыг хангах үүрэгтэй:

- (1) жироглайдер, эсхүл парасэйл нь аэродромын хил хязгаараас 4 км-ээс доошгүй хол зайд байгааг бататгах;
- (2) ИНД-71-ийн дагуу тогтоосон G ангиллын агаарын зайд үйл ажиллагаа эрхлэх;

- (3) тухайн үйл ажиллагаа эхлэхээс 24-өөс доошгүй цагийн өмнө дараах мэдээллийг НМУБ-д хүргүүлэх:
- (i) тухайн үйл ажиллагаа эрхлэгчийн нэр, хаяг, утасны дугаар;
 - (ii) тухайн үйл ажиллагааг гүйцэтгэх өдөр, цаг, үргэлжлэх хугацаа;
 - (iii) тухайн жироглайдер, эсхүл парасэйлийн товч тайлбар (хэмжээ, давамгайлсан өнгийг багтаасан);
 - (iv) тухайн жироглайдер, эсхүл парасэйлийн үйл ажиллагаа гүйцэтгэх өндөр.

101.257. Цаг агаарын хязгаарлалт

(а) Энэ зүйлийн (b)-д зааснаас бусад тохиолдолд жироглайдер, эсхүл парасэйлээр үйл ажиллагаа эрхлэх этгээд нь дараах шаардлагыг мөрдөх үүрэгтэй:

- (1) үүлний доогуур, 120 м (400 ft)-ээс ойр үйл ажиллагаа эрхлэхгүй байх;
- (2) үйл ажиллагааг, газрын хараа 5 км-ээс багагүй байх орчноор хязгаарлах.

(b) Энэ зүйлийн (а) хэсэг нь жироглайдер, эсхүл парасэйлийн халхлагдсан үйл ажиллагаанд хамаарахгүй.

101.259. Шөнийн үйл ажиллагаа

(а) Аливаа этгээд нь жироглайдер, эсхүл парасэйлээр шөнөөр үйл ажиллагаа эрхлэхгүй.

101.261. Нислэгт тэнцэх чадвар

(а) Жироглайдер, эсхүл парасэйлээр үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байгаа этгээд нь төхөөрөмжийг тухайн зориулалтад тохирч байгаа болон үйлдвэрлэгчийн зааварчилгааны дагуу нислэгт тэнцэх нөхцөлийг хангаж байгааг бататгах үүрэгтэй.

101.263. Аюулгүй байдлын төхөөрөмж

(а) Жироглайдер, эсхүл парасэйлээр үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа этгээд нь жироглайдер, парасэйлээр тээвэрлэгдэж байгаа хүн бүр дараах шаардлага хангасан болохыг бататгах үүрэгтэй:

- (1) усан дээгүүр нислэг үйлдэх үед, эсхүл халин нисэх зай нь усан дээр байхаар бол тохирсон хөвөх туслах хэрэгсэл өмссөн байх;
- (2) хамгаалалтын хатуу дуулга өмссөн байх;
- (3) тухайн жироглайдер, эсхүл парасэйлд даруулга бүсээр бэхлэгдсэн байх;
- (4) парасэйлийн шүхрийн холбогч гогцооноос утас ороогч дамар хүртэл хэмжсэн, 180 м (600 ft)-ээс их уртасгасан чирэх татлагаар чирэгдэж хөөрөх парасэйлийн үйл ажиллагааны хувьд, хэрэв онцгой нөхцөл үүсвэл, парасэйлийн үйл ажиллагаа эрхлэгчтэй холбоо барих боломжтой төхөөрөмжтэй байх.

101.265. Нислэгийн өмнөх зааварчилгаа

(а) Жироглайдер, эсхүл парасэйлээр үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа этгээд нь, зорчигч бүр дараах мэдээллийг агуулсан нислэгийн өмнөх зааварчилгааг нислэг бүрийн өмнө авдаг болохыг бататгах үүрэгтэй:

- (1) тухайн нислэгийн шинж чанар;
- (2) тухайн нислэгийн хэвийн үйл ажиллагааны журам;
- (3) дараах шаардлагыг багтаасан онцгой нөхцөлийн журам:
 - (i) ослын төхөөрөмжийн байрлал болон түүнийг хэрэглэх;
 - (ii) усанд буулт үйлдсэн, эсхүл чирэх татлага тасарсан үед мөрдөх журам;
 - (iii) онцгой нөхцөл үүссэн үед, жироглайдер, эсхүл парасэйлийн үйл ажиллагаа эрхлэгчтэй холбоо барих арга.

101.267. Онцгой нөхцөлийн үед чирэх татлагыг салгах

(а) Онцгой нөхцөлөөс бусад тохиолдолд аливаа этгээд нь нислэгт жироглайдер, эсхүл парасэйлийн чирэх татлагыг салгахгүй байх үүрэгтэй.

101.269. Үйл ажиллагааны журам

(а) Жироглайдер, эсхүл парасэйлээр үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа этгээд нь үйлдвэрлэгчийн зөвлөсөн үйл ажиллагааны журам болон хязгаарлалтыг мөрдөх үүрэгтэй.

101.271. Салхины хурд

(а) Парасэйлээр үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа этгээд нь дараах үүрэгтэй:

- (1) парасэйлээр үйл ажиллагаа гүйцэтгэж байх үед тухайн байршлын салхины хурдыг нарийн тогтоох болон хянах төхөөрөмж, эсхүл аргыг ашиглах;
- (2) салхины тогтвортой хурд нь 10 м/с (20 knot)-ээс их нөхцөлд парасэйлээр үйл ажиллагаа эрхлэхгүй байх.

101.273. Зорчигчийн насны хязгаарлалт

(а) Парасэйлээр үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа этгээд нь дараах үйл ажиллагаа эрхлэхгүй:

- (1) 8-аас 11 настай зорчигчийг дангаар тээвэрлэх үед парасэйл шүхрийн холбогч гогцооноос утас ороогч дамар хүртэл хэмжсэн, 90 м (300 ft)-ээс илүү уртасгасан чирэх татлага ашиглах;
- (2) хэрэв онцгой нөхцөл үүсвэл, бага насны зорчигчид туслалцаа үзүүлэх чадвартай 18 болон түүнээс дээш настай өөр зорчигч дагалдахаас бусад тохиолдолд 8-аас доош насны зорчигчийг парасэйлээр тээвэрлэх.

---oOo---